

פרוטוקול מס' 29 / ג

מישיבת ועדת הכספים, מיום ד', ט' בטבת תשי"ח -
1.1.58, בשעה 9.00.

- נכחו: חברי הוועדה:
- י. גורל - היו"ר
 - מ. חזני
 - א. הרצפלד
 - א. כהן
 - ז. צור
 - י. בדר
 - נ. לויין
 - ח. רובין
 - י.ש. רוזנברג
 - י. קרגמן
 - י. ספיר

- מוזמנים:
- שר האוצר ל. אשכול
 - מר קיטרון - מטעם משרד המשפטים
 - מר אמיר - דובר האוצר
 - מר בזק - מזכיר הוועדה

- סדר-היום:
1. צו תעריף המכס והפטור (מס' 10) חו"ח-1957
 2. סכומי ועדת המשנה בלאלת איטפוז לופטיה ווחק מבקר המדינה
 3. חטובות שר האוצר
 4. ערבות ל"צים"
 5. אישור הסתייגויות סיעת מק"י לחקציב הנוסף

היו"ר י. גורל: אני פותח את הישיבה.

בישיבת אתמול מסרתי אינפורמציה על הדיון שקיימנו בוועדת המשנה בענין איטפוז לופטיה. ביקחתי את מזכיר הוועדה, שריכז את החומר, לסכם בכמה עלה האיטפוז, בארבע השנים הקודמות, ולשריח, לופטלי בית-הדין העליון ובני משפחותיהם.

מר בזק: לפי הודעת משרד הבריאות הוצאו הסכומים כדלקמן: בשנת 1954/55 - 2,296 ל"י (לחצי שנה ב-1955/56 - 8,426 ל"י, ב-1956/57 - 9,428 ל"י, ב-1957/58 - 4,255 (עבור שלושה חדשים).

היו"ר י. גורל: ברור שאם נקיים הסדר זה לגבי כל השופטים והדיינים (טמפרס כ-150) ובני משפחותיהם, ההוצאה השנתית יכולה להסתכם בכ-120 אלף ל"י. ברור לוועדת הכספים איננה יכולה להמליץ על הסדר כזה. לכן ועדת המשנה התחבטה בחיפוש דרך כיצד להבטיח את הזכות ויחד עם זאת להמנע מהוצאה כה גדולה.

בסכום הדיונים החליטה ועדת המסנה:

א) לדחות בקשת השופטים למחן טיפול רפואי חינוך; ב) לאשר בקשת השופטים להחזיר להם את הזכות לאישפוז חינוך. שירות זה יינתן על-ידי בתי-חולים ממסלתיים או על-ידי בתי-חולים אחרים, במקרה והמדובר במקום שאין בו בית-חולים ממסלתי או אה בבית-החולים הממסלתי לא יהיו מיטות פנויות. פירוש הדבר שהממשלה חוכל לבוא לידי הסכם עם בתי-חולים ציבוריים אחרים ולקיים זכות זו במקרים שאין בתי-חולים ממסלתיים כלל באותו מקום או שאין מיטות פנויות. יש להניח שלפי הסדר זה האישפוז יעלה פחות.

כמו-כן סוכח להסב תשומה לב האוצר כי

מאחר שהרבנים הראשיים ומבקר המדינה נמצאים במעמד שונה לזה של שופטי בית-המשפט העליון מסתבר מאליו שזכות הטיפול הרפואי והאישפוז הנתנים לשופטי בית-המשפט העליון - מגיעה להם.

סכום זה נתקבל פה-אחד, ולפי ההסדר

אם ועדת מסנה מסכמה פה-אחד היא רק מביאה את הסכום לידיעה מליאת הוועדה וזה נרשם בפרוטוקול כסכום הוועדה כולה.

לגבי וחק מבקר המדינה הוחלט כי מבקר

המדינה יקבל תוספת וחק בשיעור של 10 ל"י לזונה במסך 10 שנים, היינו בסך הכל 100 ל"י. תחולת ההחלטה היא מיום 17.55. (החלטה זו צמודה להחלטה על מסכורת שופטי בית-המשפט העליון ומבקר המדינה).

גם סכום זה נתקבל פה-אחד.

צו חירוף המכס וההטור (מס' 10) תשי"ח-1957

מ. חזני:

מדובר בצו המכס מס' 10 בנוגע למוצרי פלסטיקה הידועים. בוועד המסנה היו חילוקי דעות בענין זה והרוב לא אישר את הצו. אני הצבעתי בעד אישור הצו אך נסאתי במיעוט והסאתי לעצמי זכות להביא את הענין לוועדה. אני מבקש לאשר את הצו מבלי לחזור על הסברים שנוגעים לכמה וכמה דברים.

היו"ר י. גורי:

אם הוועדה צריכה לאשר או לא לאשר - יש להכניס אותה לסוגיה.

מ. חזני:

מדובר על העלאת מכס על חומר גלם למוצרי פלסטיקה. דין החומר הזה כדין שורה של חומרים שלגביהם הוועדה אישרה העלאת המכס מאותו טעם עצמו - בקשר לליברליזציה, מצד אחד, וספיגת רווחי-יתר, מצד שני, באשר המתיר בשוק הוא הרבה יותר מאשר 1,800 ל"י ואין טעם שהעודף הזה יטאר בכלים של אנשים פרטיים. נכון הוא שגם במקרה זה הייתה עליה במחיר לצרכן, אבל בכלל יש לחץ של עליית מחירים. אין בסופו כל דבר, לסוף תקופה מסוימת, נאמר לסוף תקופה של חצי שנה, לפי כל ההנחות המחיר צריך לרדת. ההעלאה במכס היא רק ספיגת רווחי-יתר.

נ. לוין:

הה"כ חזני בעצמו אמר שיש עליית-מה במחיר מוצרי הפלסטיקה. אני רוצה לשאול האם זה מתפקידו של האוצר לעזור ללוין זה לא עליית מחירים על-ידי העלאת במכס. אין כאן ספיגת רווחים מפני שהמחירים עולים.

הכל נובע מכך שהאוצר טען כי ינהיג

ליברליזציה, כלומר הוא הודיע שיאפשר לכל אחד לקנות דולרים כמה שהוא ירצה, לקניית חומר-גלם, כך יוצף השוק במוצרים והמחירים לא יעלו. נודע לי שהליברליזציה איננה ליברליזציה במלוא מובן המלה, מפני שהמבקשים דולרים אינם מקבלים רשות לקנות את חומר-הגלם באותה ארץ בה אפשר לקנות אותו במחיר זול יותר, אלא האוצר מאפשר להם לקנות בארצות בהן לאוצר נוח לקנות.

לנחת, לא מקבליה חכף ומיד רשות זו אלא
אומרים להם: תוכלו לקנות בעוד 4 - 5 חדשים (מפני שאין מספיק דולרים
לאוצר). כך שלמעשה נוצר מחסור והליברליזציה היא רק מלה ריקה. היום
יש מחסור בדולרים ולא עכשיו הזמן המתאים להנהיג ליברליזציה, מפני
שהיא נשארת רק על גבי הנייר.

זהו רק נסיון ראשון של הטלת מכס על חומרי
גלם והאוצר מכין רשימה של חומרי-גלם עליהם רוצה להטיל מכס.
אנחנו יודעים על העלאת המכס על צמר ועל המסבר בהעשיית הצמר, מפני
שהמכס הוטל בזמן לא מתאים.

אני מכיר בית-החרושת. למוצרי פלסטיקה,
"דורה", המחלונן שאינו יכול להתחרות בשוק, מפני שיש חומרים אחרים,
כגון אלומיניום, שמחירים בתוצרת הפלסטיקה. זה מביא לאמצות ממפר
הפועלים ואולי יביא לסגירת בית-החרושת.

אני חושב שזה יהיה אסון בטביל התעשייה אם
ימשיכו ללכת בדרך זו ויטילו מסים על חומרי-גלם. לכן הצבעתי נגד אישור
הצו. אני פונה לחברי הוועדה בקריאה שימשיכו להצביע באותו כוון.

י. בדר:
מדיניות המחירים של הממשלה יחד עם המציאות
של השוק והמגמה הכללית לאינטרבנציה
מצד הממשלה - כל אלה יוצרים לאט לאט מצב מסוכן. באופן מלאכותי
שומרים על רמה מסוימת, נמוכה, של מחירי התוצרת החקלאית, לא רק על-ידי
סובסידיות אלא גם על-ידי יבוא ביצים וכו'. בתדשים אלה אנחנו עדים
לירידת מחירי המזון.

לעומת זה עוליה מדי הודש בחודש המחירים
של התוצרת התעשייתית. מה מוכרחה להיות התוצאה הסופית? התוצאה הסופית
מוכרחה להיות מה שאנחנו קוראים באופן ציורי "מספריים", כלומר הפרש
בין מחירי התוצרת החקלאית לבין התוצאה התעשייתית הולך וגדל, נוצרות
סחי רמות מחירים.

הדבר הזה מוכרח לפגוע, בסופו של דבר,
בשני דבריה: א) בחקלאות, כי החקלאי אינו יכול לרכוש התוצרת התעשייתית;
ב) בעקיפין זה מוכרח לפגוע גם בהתפתחות התעשייה. מי שחושב שאפשר לפתח
תעשייה מקומית לים יצוא, מבלי שיהיה שיווק בשוק הפנימי אינו אלה טועה
טעות פרימיטיבית ביותר. התעשייה לומדת בשוק הפנימי. התעשייה מתבגרת
בשוק המקומי, התעשייה מקנה את כל שגיאותיה הראשוניות לשוק המקומי.
רק כאשר התעשייה בגרה בשוק המקומי היא יכולה ללכת בהצלחה לשוק חוץ.

מדיניות של הטלת מכס על חומרי-גלם היא
מפוקפקת ביותר, כיוון שהיא מוסיפה להצטברות של הפרטור גדולות במחיר
הסופי של התוצרת. כל יד ויד שהחומר הזה עובר, או בצורה של חומר-גלם
או בצורה של פרודוקט מוגמר, פירושה תוספת על המחיר. לכן אני חושב
שהמדיניות הזאת של הטלת מכס על חומרי-גלם היא מוטעית ביותר.

לגבי חומרים פלסטיים הדבר יותר חמור מאשר
לגבי חומרים אחרים. בדרך-כלל החומרים הפלסטיים נועדו לתצרוכת רחבה
ועממית. היום משמשים החומרים הפלסטיים לייצור תחליפים שונים לאותה
חחורה שקודם היו עושים אותה מעור, מצמר או ממתכת, כלומר מחומרים יותר
יקרים. זוהי פגיעה בצרכן העני והחלש. לכן אני חושב שטוב לעישה ועדת
המלינה בסרבה לאשר את הצו הזה.

היו"ר י. גורי:
מאחר ששר האוצר בא נדחה את הדיון בצו
למועד אחר.

ת. וברת ער האוצר

ער האוצר ל. אשכול:

חבר-הכנסת הרצפלד כרך שתי שאלות ונראה לי שהאחת סותרת את השניה, כלומר שאחת כוללת בחוכה את החשובה לשניה. הוא שאל מדוע בונים בשיכונות בנינים בעלי קומות והחחיל לחאר את הקושי והסבל של האנשים לעלות ולרדת מהקומות העליונות, הוא הדגיש שגם אורת מן החוץ חייב להטריח את עצמו אם רוצה הוא לבקר בדירה כזאת.

אחר-כך שאל שאלה שניה: למה בונים שיכונים

רחוק ממרכזי העיר. לפי עניו דעתי השאלה האחת כוללת חשובה חלקית לפחות לשאלה השניה. אם בונים בעיר גדולה כחל-אביב, או רמת-גן, ורוצים שהאנשים יהיו במרכז העיר או קרוב למרכז העיר אין מנוח אלא צריך לבנות בתים בעלי קומות ולהשתמש במעליות. כשבונים במקומות מרוחקים, בהם האדמה זולה, שם אפשר לתת מגרש ולעשות מסק-עזר, שם בונים בתים נמוכים.

אני יודע שיש פלוגתא, אבל כל אחד מאתנו מבין את הערך של מסק-העזר. יש מרחיקים לכת ואומרים: נחח לאש בית ומסק-עזר - נחח לו פרנסה. יש בזה הגזמה, אבל אין ספק שזה דבר חיובי. יש עמים שהם קטורים לטבע, האזרחים בארצות האלה עושים מסק-עזר עצומים, יודעים לנצל את המגרש. אצלנו אפשר למצוא הרבה מגרשים מלאי קוצים.

אינני נוחן חשובה פסקנית, אני רק אומר שהענין מורכב ויש סיבות ונימוקים שונים. כשמדברים על מקומות בהם האדמה יקרה, צריך להביא בחשבון גם את ההוצאות הנוספות: כבישים, חשמל, ביוב. גם באשדוד, שנבנית על חול "סטריילי", גם שם בונים על שתי קומות. יש מחמרמים וטוענים: מדוע לא נותנים מגרש, אבל כל מגרש פירושו עוד כביש, עוד קו חשמל וכל זה מצטבר להוצאה גדולה.

א. הרצפלד:

הידיעות אינן מדויקות. הבאתי בחור דוגמה את יד אליהו, רמת-אביב ויפו. דווקא מה שאמרת היה אחד הנימוקים שלי - כבישים, חשמל וכו', עשו כל זאת במרכז, ביפו וביד-אליהו.

ער האוצר ל. אשכול:

אם לבנות במרכז צריך לבנות בתים גדולים.

א. הרצפלד:

ברמת-חן וברמת-אביב בונים בתים של קומה אחת. יש הבדל בין בית של 2-3 קומות

לבין בית של 8-9 קומות.

היו"ר י. גורי:

היחה ידיעה שמשרד העבודה עומד להקים בניין של 12 קומות ליד רמת-אביב לצורך

שכון החסכון.

ער האוצר ל. אשכול:

מרי עילם אומר: קשה להשיב על הנושא בכללותו מפני שיש להתייחס לכל מקום ומקום. אם אחת, חה"כ הרצפלד, רוצה שיבנו ביפו, שם אי-אפשר לבנות בתים קטנים.

א. הרצפלד:

אני מסכים שיבנו עד שלוש קומות.

שר האוצר ל. אשכול:

לגבי הבניין של 12 קומות אבדוק ואשיב בפעם
אחרת.

היתה שאלה על דלק. הטנה נחזיר לחברת הוטסל,
מהרווחים שיהיו, סכום של 3 מיליון ל"י בקירוב. נכון שיכול היה
להיות סכום קרוב לזה שנקב בו שר הפיתוח, אבל לשם כך אריכיית להתרחט
איזה נסיה. בזמן מבצע טיני החקשרנו בחוזים שאיננו יכולים לבטל היום.
בוודאי ששר הפיתוח יכול להגיד היום: אילו נחתם לי את הדלק במחיר
קוטס פלוס מחיר ההובלה בתקופת השפל אז יכול היה להצטבר סכום גדול
יותר, אבל אין זה מתאים למציאות. מכל מקום אנחנו נחזיר לחברת החטמל
כ-3 מיליון ל"י בכדי שניתן לה את הדלק במחיר שעלה לנו ובאותה
הובלה שעולה לנו.

בדרך כלל אם יש רווחים מדלק תווכחו שהם
אינם באים מדלק שמשתמטח בו החעטיה או מדלק לייצור חטמל אלא בעיקר
מהבנזין. בזמנו הבטחנו טובסידיה לחעטייה המלט כדי לא להעלות
את המחיר. אינני חושב שאריך ליטול חלק מהמכס על בנזין ולחח
אותו לאחר. נשאר הכל במסגרת החיבון הכללי של האוצר, או שבשנה זו
נציע למחוק חלק גדול ממה שחסר לצינור או שזה יכנס לחשבון הכללי
ויצטרף לחשבון הטובסידיות הכללי. בעולם יש היום מצב של שפל
במחירים ואין לדעת מה יהיה בעוד שלושה חדשים. אנחנו החקשרנו
בחוזים לכמה שנים במחירים נמוכים, אבל בהובלה אי-אמור לדעת מה יהיה.

גם ביטיבה הקודמת כשנסאלתי מה חושב האוצר
אמרתי שהאוצר חושב כי יש עוד ללחוץ על החברה והנהלתה, על כל עובדיה
ופועליה ליותר יעילות, שתנסה בעצמה לצאת לעולם ולחפש כסף. אחד הדברים
הוא להגיע לכך שיהיו בראיות מאזניה חיוביים שיטלמו דיבידנדה.

(המסך הישיבה רטח אפ)

אינני בטוח אם יוכלו לשלם דיבידנדה כבר השנה. אומר שר הפיתוח: לו נתנו 8 מיליון ל"י. חשבתי על כך עוד לפני כן, כי זו דרך יותר כדי קלה - של תן לי כסף ואז אתן דיבידנדה, אם כי בימי רוטנברג היו עושים כך. אנו בכל זאת לוחצים. אני טאמין שנעשה כשהו בכיוון זה השנה, ויש לי נטייה לכך, ואולי תימצא דרך לתת לו לא 3 מיליון כי אם יותר.

י. ספיר: מה פירוש לתת?

שר האוצר ל. אטכול: אני יכול למצוא דרך להגיד: אם זה ככספי הנפט שיש לי, או דברים אחרים, אני נותן לך השנה עוד 2-3 מיליון מפני שלא הספקת לעשות את כל הקיטוצים והחסכוניות שצריך היה לעשות, כי יש לך עוד כאות אנשים ולא יכולים בבת וחת לפטר; ובשנה הבאה, על-ידי כך שיבנו עוד מפעל הם יעבדו שם. או להגיד: עד טרץ שלסת ביוקר בעד נפט ואני אתן לך עכשיו סובסידיה. אבל זאת אני עושה מפני שאני רוצה שהשנה תשלם דיבידנדה. בשבילנו זה אותו דבר, כי הכנסה מדיבידנדה נכנסת גם כן לתקציב הרגיל. ארנון טוען שקשה יהיה להסביר שנותנים סובסידיה כדי שישלמו דיבידנדה, אני מודה שיש בכך טעמו, אבל הרצון להקדים בשנה טאזן חיובי עלול אצלי להכריע, אם אני טאמין שבזה מתחילים וכי בשנה הבאה יהיה אולי דלק יותר זול ויהיו יותר קיטוצים וכו'. אינני יודע עוד מה נחליט, אבל אני מודה שהייתי רוצה בכך.

א. כהן: אתה רואה סיכויים להשיג הון פרטי בחו"ל?

שר האוצר ל. אטכול: אפנים זה מפעל שבשום מקום בעולם אינו נותן רווחים גדולים, אבל מפעל כזה, שבלעדו אי-אפשר לחיות, אם הוא מסלם דיבידנדה במטף מספר שנים בזה אחר זה, יש תקווה.

אשר לנייר, אלה לא רק הטול"ים והעמנונים אלא אנשי המפר עוד יותר. אפילו שרת כבר פנה אלי. שאלת מה יהיה אם יביאו עוד 500 טון בינה קודם כל איננו כל כך להוטים לתת דולרים. יש קצת הגיון בטענה, שכאשר הביאו וזה היה יותר זול, אנחנו הרווחנו. הדבר הכי טוב, לא לתת דולרים ושלא יביאו. אבל די לסכחה בשעתה.

ח"כ לוין שאל על טסקל הסוכר בסל המזונות. אנו מוכרים עכשיו סוכר בטנה ב-270 פרוטה הק"ג. אם להכפיל, אזי כל הכפלה היא נקודה חזקה. לי יש חשוב, ט-270 עד 700 פר" זה שתי נקודות ושטית.

ח"כ קרגמן שאל מה האמת בידיעות בדבר הקמת ביח"ר נוסף לסוכר. אנו מטפלים בכך זה שנתיים ורוצים - וגם ענייני ההתישבות טובעים - שיהיה עוד ביח"ר שיהיה יותר קרוב למקום הייצור, והכוונה לסניבות לכיס. לפי שעה אנו מייצרים אולי שלישי, כי ביח"ר עפולה יכול תיאורטית להגיע לכ-15 אלף טון.

י. ספיר: היכן טוון הקוטי בענין הסוכר - בסחיר או בקרבת מחיריהם לסחיר העולמי?

שר האוצר ל. אטכול: יש יהודי ברזיליאני שהוא בתוך הענף הזה ומכנו אני שוכע תמיד שאפשר להקים ביח"ר ב-2-3 מיליון, כאשר סלאוין טען 8-9 מיליון. הוא יודע את הענין ואמר שגם יגייס קצת הון, ולא רצה שום שותפויות. כשהייתי בארגנטינה הצעתי ליהודים 50-50% על אחריותי אני, וזה לא הלך.

י. ספיר: כמה עולה ביה"ח בעפולה?

שר האוצר ל. אטכול: 8-9 מיליון, אבל עפולה עם אפשרות ייצור של 15 אלף טון, ואם נגדל סוכר בבית-טאן יכולה עפולה לעבד גם קני-סוכר ואז מופעל ביה"ח יותר ימים במטף השנה. עד היום נמטף ה"רוכן" עם אותו יהודי והוא בכל פעם מבטיח. אנחנו צריכים ביח"ר נוסף ואני עדיין מקווה שיצא טסה כזה.

- 7 -

מה שנוגע לטחיר, אם אינני טועה הטחיר שלנו לפני שנתיים היה 600 ל"י הטובה והטובה לחצנו וירדנו ב-10 לירות. לנו עולה בממוצע 120-130 דולר הטובה כטאנו כבימים שבחוץ. בתקופה האחרונה קנינו גם יותר בזול בטקצת.

מהם הסיכויים? - אני עבדכנ חושב שאם להניח כי הטובה יהיו בדיוק אותם תנאים כמו אסתקד אפשר לקוות להוזלה מסויימת. כיום זה 120 דולר כולל 590 ל"י, כלומר 4-4,5 ל"י חזקות של הדולר. בטירה ש-100-150 אנשים עובדים כמסך העונה, הם משלמים כס-הכנסה, ואז נניח שזה 4 ל"י.

א. כהן: האם עשה כיטתו ניתוח של הקוכפונטות במקום שיש סלק-סוכר, כדי לצמצא

היכן ההבדל?

שר האוצר ל. אשכול: לי אין ספק שבחיק העתיד הקרוב טכונה הוזלה בייצור החרטתי של סוכר. בטובה האחרונה הזכינו 2-3 טוכחים והם ליטדו איך לעשות את הטלאכה. היכולת תלך ותגדל עם התוסף קני-הסוכר בבית-סאן, והאפורטיזציה בהיקף זה תחול על מספר גדול יותר של ימים במסך כל שנה, ואז יש לצפות להוזלה.

אשר ליבול, יש טקוטות של 7 טון ויש טקוטות של 16 טון. הטמוצע היה 4,5 טון ואין יודע להגיד אם זה הסוף. הטאלה היא לא רק בטונאז' אלא גם באחוז הסוכר, ובענין זה עוד טמונים כמה נעלמים. אשר ליטי עבודה לדונם - באיזה שהוא מקום בעולם טסקיעים פחות מאשר אצלנו. אם זה יעלה בביהח"ר פחות ואם ההובלה תעלה פחות והקלאות תעלה זאת בפחות יטי עבודה ויהיה יותר יבול - זה הענין.

ח"כ חזני שאל על בתי-דין רבניים. אני חייב להזכיר שבתקציב הפיתוח, לא כל כך לטפחתי, כדי שנה בטובה יש סכום די רציני, שאילו היה סכום כזה לבתי-המספט הלא-רבניים היו כבר טזמן בונים היכלות. אם אינני טועה גם ב-57/58 היה סכום של רבע טיליון ל"י הלואות להקמת בנייני דת. אני חייב להניח שאילו טסרד הדתות חשב שהענין כ"כ דחוף כמו שכולם טוענים, בענין בתי-דין לא-רבניים, במסך כל השנים היה כתחיל לעשות טשהו. באמת לפי אינפורטציה שבידי טצב הבניינים של בתי-הדין הרבניים בארץ הוא טוב, ועל כן טסרד הדתות לא ראה צורך בהטקעות בבניינים אלה. אני טבקש לא "להסית" אותו ולא לפתות. אני בטוח שכל אחד טוכן להחליף בדירה טובה יותר, אבל בכל זאת איננו בטצב כזה.

מה שנוגע לדלק לטוביות, ח"כ חזני שאל האם באמת בצעקתה והאטום אין הצער טווה בגזק הפלך ומה הוא גזק הפלך. אינני יודע איזה גזק אצלך הוא גזק, וכמה ייגזק עד שיהיה חייב. תגיד לי מה זה בטבילך טכום חטוב.

ט. חזני: טיליון לירות.

שר האוצר ל. אשכול: ובכן, 4-5 טיליון ל"י יכול להיות גזק פיסקאלי אם התחבורה תעבור לזה. טוכחים אוקרים טזה באמת ענין טגוחך, כשהעולם הולך ועובר לדלק טטובח ופה נלך בטוון הפוך. אין ספק טזה יותר דולרים, אבל להם לא איכפת. הוא יקלקל את המוטור הרבה יותר טהר ויבוא אלי לבקש דולרים.

ח"כ כהיר שאל בענין הבנין של טרכז הרבנות בירושלים. קיימת אגודה רטובה על פי החוק העותוטני, בטם "טרכז רוחני עולמי" ובית זה רטום גם על טמו של וולפטון טוך האגודה הזאת. זה נוטא אופי של דבר פרטי. הטטטלה באטצעות טסרד הדתות הטקיעה בהקמת הבית ב-51-53, כהלואות בתקציב הפיתוח טך 25 אלף ל"י, ב-56/57 50 אלף ל"י וב-57/58 20 אלף ל"י, ויחד 95 אלף ל"י. טכוטים אחרים לא ניתנו בטום תקציב. הבנין כולו עולה טכום עצום, נדכה לי 3 טיליון ל"י.

צנור י. גורי: יש לי טאילתה אחרת: איך אפשר להכניס בנין כזה לטגרש כל כך צר? והנה יש עוד

מגיש בצד ועליו רוצים להקים טרנז'קצ' לנזעזע הדתי. איך עושים דבר כזה?

פ. חזני:

כיצד ייתכן שרשות הפיתוח בירושלים לא יכלה לטצוא טג'רש סתאים יותר כאשר המג'רש הזה, שנבלע בין הבתים? שנית, מדוע השתתפה המטסלה בטכום כה פעוט?

א. כהן:

אתם רציתם זאת על-יד בית-טאיר.

שר האוצר ל. אשכול:

אני לעתים כתובת ביחס למג'רשיר בעניינים הרבה פחות חשובים. אני גם לא ידעתי מה בונים ואף פעם לא הוטרדתי בעניין זה. זה התחיל לפני. לעומת זאת הנה אנשים שואלים, אולי לא לדחוס עוד בנין על המג'רש? אינני יודע. הנה בכניסה לרכלה רואים שלט: "כאן ייבנה בית-כנסת", על יד הכביש, במקום שבהכרח עוברת תנועה רבה, ושר הדתות עומד על כך. אולי ח"כ חזני יהיה עליה-טצוא בעניין זה.

ח"כ בהיר טאל כה היא הערכת לגבי יעול וקייטוצים. הוא טאל אם קייטות עוד אפשריות ליעול וקייטוצים בחברת החטסל. נראה לי שנעשתה ונעשית לאט-לאט כלאכה.

ח"כ י. ספיר אומר כי רווחת הדעה שהעליה בטנה הקרובה תהיה לא יותר מ-30 אלף, ואזי הוא שואל מה תהיה ההטפעה על טבנה התקציב וההתפתחות המשקית. קודם כל אינני בטוח שלא יהיו יותר מ-30 אלף. אני בכל זאת חושב שזה בין 40 ל-50 אלף - גם פולין, גם פרס. טרגאי, אגב, טוען שה"גוואלד" שלנו עם היחס לנוצרות והנוצרים - הקופוניסטים היהודיים שם טטמטים בזה נגדנו, וכאילו ישנם רפזים לכך. על כן צריך להנטיך את הקול, לדעתי. ואם זה בין 40 ל-50 אלף, אינני טבין מה אתה שואל מה תהיה ההטפעה על התקציב. אפשר היה לטאול: איך היית קולט 100 אלף בטנה זו. גם בטנה זו תקלים בעניין תעסוקה וטיכון ואין טפק טאנחנו נאבקים כאיתנים. עוד אינני יודע מה יהיה תקציב הטוכנות ומה הם יוכלו לתת גם להתיטבות וגם לטיכון. קבלנו על עצמנו לגטת לפתרון ולפירוק הטעברות הקייטות וזה כחייב בכל טנה לבנות, וכן כטה טאות בתים כטטוטטים, ויש טכון עטמי בחטכון והעליה החדשה, וחובות לא קטנים הרובצים על הטיכון מהטנה טעברה, ו-75 טיליון שרצינו לקבל טן הציבור - אם נגטור עד טרץ ב-50 טיליון אהיה טאוסר. כל אלה, עצים להטקת התנור" כטנטפל. בתקציב הפיתוח לטנה הבאה.

ערבות טטעם הטרדינה להלוואה לצי"ם

היו"ר י. גורני:

תהיה עוד אפשרות להציג טאלות לטר האוצר, אבל אני רוצה ליטול ככה רגעים לענין אחד דחוף. אקרא טכתב טקבלתי לטר האוצר בענין ערבות טטעם הטרדינה, להלוואה בטך 2,550,000 דולר לצי"ם. (קורא טכתב לטר האוצר 7791 ט-25.12.57).

י. ספיר:

טן הפיסקה האחרונה לטכתב יוצא טזו לכעטה הלואה למטסלה ולא לצי"ם.

שר האוצר ל. אשכול:

זה תטלום חוב למטסלה.

י. ספיר:

טקובל טטקבלים בטוק הבינלאומי כטפיים באחוז טטויים לגבי אניות בלי ערבות נוספת, בטעבוד האניות עצמן. האם הלואה זו היא לאחר ניצול כל האפשרויות של טטכנתא טטוג זה או אחר והאם אפשר בהזדמנות זו לדעת איפה עוטדים היום בצי"ם; כלוטד ככה צי"ם חייבת למטסלה עבור אניות וככה הן האניות שהוזטנו שהוחלט עליהן ועדיין לא נכטו תלחום של התחייבויות כטפס. איך השפיעה ירידת הטחירים העולטיים של ההובלה על טאזנה הטוטף של צי"ם?

א. כהן:

(א) האם לר האוצר טוכן להטיק טטקנות טפס-הדין שהיה בקטר לחברת טטחר וטפנות, בנוגע להובלות? (ב) טה נכון בדבר הפרטום שהיה בעתונות, על טיבוי טנהל טטטלתי לצי"ם? (ג) טופר על-ידי לר הפיתוח שהציור לתחנת החטסל בחיפה

ישנו בארץ, והייתי מבקש פרטים בענין זה.

י. בדר:

א) כמה חייבת כיום חברת צי"ם לכססלה ומהי חלוקת הסכום לתשלומים במסגרת זמן?

ב) האם הסכום הנדון בטכתב הוא להחשת תשלומים שמועדם טרם בא, או שהם סתם חייבים כסף ולא שלמו? ג) האין שר האוצר סבור שאם חוב זה גדול וקשה לצי"ם לסלם סכום זה, שבא הזמן לחשוב על יצירת סמטת לפדינה בחברה? בדרך כלל אינני חסיד של ריבוי חברות סמטליות, אבל כשההון של חברה סטוייכת לכעסה הוא סמטלתי ונוסף לכך היא מתקשה בתשלומים, יש מצב שדורש בדיקה כיוחדת לאור המסיבות.

א. כהן:

אתה מציע הלאמת צי"ם?

י. בדר:

לא השתכסתי במלה "הלאכה".

י. ספיר:

האם לעומת המספרים הטונים של צי"ם אפשר לקבל גם את המספרים של חברות אחרות שקבלו

אניות פחות או יותר באותם התנאים?

שר האוצר ל. אשכול:

בישיבה הבאה אביא רשימה מפורטת של החוב הגדול, כולל האניות תלונה, לפי מועדים,

וכן פרטים על חברות אחרות ומה הוסק בהן. אני עצמי עוד לא הייתי חושב שהמצב הוא כזה שאפשר להגיד צריך לבדוק מחדש את הענין. נעשו מאמצים יפים, לדעתי, וגם נעשים, לסלם בזמן, ואם יש תקופה קשה של כמה חודשים, יש דוקא נכונות מצד הקליינטים להכניס את המססלה לענין. לפי דעה אינני להוט. אני חושש שאם אנחנו בתוך הענין, אזי יגידו: בבקשה עזור לנו לחפש כסף. כל זמן שאני רואה מאמצים גדולים ועצומים וכל מיני מחשבות איך לגייס דולרים - נוח. אבל גם כך מוצע לנו שיהיה לנו איש בתוך ההנהלה עם זכויות טרחיקות לכת. אינני להוט ברגע זה, כי אם אין כוללים אתה יכול ברגע מסויים לבוא ולומר: האניות שמועבדות ואני לוקח אותן. אבל אז אני צריך לשאול את עצמי, מה אני עושה אתן. לשבת בפנים סומינים אותנו. אם אנחנו רוצים, יכול להיות לנו איש רציני בפניה, ודונבי שברגע זה איננו נוטים לקבל על עצמנו אחריות.

היו"ר י. גורי:

אני כבין שאין הצעה לא לאשר את הערבות.

סוכם: לאשר את הערבות הסבוקסת לצ"ם, כמפורט בטכתב הנ"ל של שר האוצר.

- - - -

הסתייגויות סיעת טק"י להצעת התקציב הנוסף להכנסה ולהוצאה לסנת הכספים 1957/8

היו"ר י. גורי:

אף על פי שהועדה כטרה לי סמכות לפסוק

בזה, אינני רוצה לפסוק על דעת עצמי. יש 10 הסתייגויות של סיעת טק"י, וזוהי פרופורציה בלתי נחמיטה לכל היקף ההסתייגויות של סיעות יותר גדולות. עברתי עליהן ואני מציע לא לאשר רק שלש מהן, שהן ההסתייגויות לתקציב סיוחדים, כשרד החוץ וכשרד הטער, כי אלה אינן הסתייגויות עניינית מלא הסתייגויות פוליטיות כדי שתהיה הזדמנות לחזור על נאומים שנאספו סיעה זו בשעת הקריאה הראשונה. יש תקבון כזה בכנסת ואיננו חייבים להתיר את כולן.

י. ספיר:

אני מציע להקציב זמן ולא לקבוע את סוגי ההסתייגויות, מאחר והדבר עלול להתפרט.

כצנזורה שאינה קיימת לגבי כל סיעה אחרת.

ש. בזק:

לפי התקבון אין הועדה יכולה לקצוב זמן.

י. ספיר:

אזי נקצוב 6 כחוך 10 ההסתייגויות, ושהן יבחרו איזה מהם רוצים.

היו"ר י. גורי:

זה עוכד אזי בניגוד לרוח התקנון, כי הכוונה היתה לסלקציה איכותית ולא כספרית.

י. בדר:

אינני חושב שאנחנו יכולים לעשות אנזורה פוליטית של הסתיגויות. הסיעה הקוטוביסטית אינה יושבת בוערה זו ועל כך הוחלט אחרי שיקולים רבים, אבל סוף כל סוף זו סיעה של ששה חברים. אני מציע שזכיר הועדה באופן כעשי ישאל אותם אילו הסתיגויות הן חשובות בעיניהם, ומהסתיגויות אלו יבחר היו"ר שש או חמס.

היו"ר י. גורי:

הא יאטרו: הכל חשוב בעינינו.

י. ספיר:

אז אפשר להגיד להם: את הכל לא יאטרו.

י. בדר:

לי באופן אישי לא איכפת להקוטוביסטיה פוליטית בכנסת דברי איבה ושנאה לכדינה ולעתידה ולעם היושב בציון. זה רק יכול להראות לעם מה הם.

היו"ר י. גורי:

אתם טעבירים ענין זה אל פסיט נחריים. אין כל טעם בדיון כזה. אם זו סככות, אז יש לסככות כסכעות כסוייפת. אם לא, נגיד טראט שאיננו עוסקים בזאת. אלא מה - לנהל אתם כסא-ומתן?

י. בדר:

לא. אבל אני טשוכנע שככינתם, או לפי טעמם דוקא של הסתיגויות אלו הן חשובות.

היו"ר י. גורי:

יש פה "תקציבים טיוחדים" ויש "כשרד החוץ". אתה מציע שיוציאו אחת מהשתיים, אזי אומר ח"כ ספיר טזוהי צנזורה פוליטית.

א. הרצפלד:

הצעתי היא: לא הכל, והם יבחרו מה שירצו.

י. בדר:

אני כסכים להמיר חמס-שס הסתיגויות, וטיטטצו.

טוכם: הסיעה הקוטוביסטית תבחר לעצמה 5-6 כחוך 10 ההסתיגויות שהגישה.

שאלות לשר האוצר ותשובות

א. כהן:

יש לי שאלה בדבר בנין התחנה בחיפה.

שר האוצר ל. אשכול:

מה שנוגע לחכרת החסטל, אני כתפלא כמד להסתערויותיכם בענין זה. זה תלוי בתקציב ולא יותר. כל היחס הכי טוב של כל האוצר לעניני החסטל. אין עוד עכשיו ציוד אבל הוא עוכד להגיע. כמוכן יש לנו טילומים וקצת יותר קל להזמין, אבל כעצריך לבצע - זה תלוי בתקציב; כי כאשר אחזה אני את התקציב, לא נראה לי שיהיה לנו כסף הטנה לעשות דברים רציניים בחסטל. בשנה שעברה הוצאנו 32 טיליון ל"י יותר טטהיה בתקציב לחסטל.

גם אני ראיתי את פסק-הדין של בית-המשפט העליון ובקשתי יותר חונור. בישיבה הבאה אוכל לתת יותר פרטים.

אנחנו כוזמנים להשתתף בצ"ם באיש אחד בהנהלה. טוב לדעת טרוציט אותנו. ח"כ ספיר שאל על כחיריט, והתביעה לסובסידיות יכולה לתחזק על ידי כך שאנחנו בפנים.

י. טרבטון:

אני חוזר לענין טחנות הקמח.

שר האוצר ל. אשכול:

פניתי בכתב למשרד הטסחר והתעטיה ובקשתי לבדוק מחדש את הענין, ואני כחכה לתשובה.

י. קרנצמן:

כתברר שכונת הממשלה היתה טובה ובעלי הטחנות מקבלים כסף על סבת שהטחנות יתנו במצב הכן, אבל הן בטצב של התפוררות ואין כל השגחה.

י. ספיר:

נתפרסם שהממשלה מינתה ועדה לחקירה על ענין קרית הפלדה, וזו כבר כנראה חוות-דעת סלישית, ניטראלית. אבל בינתיים התפרסם גם שלטענה כשועדת חקירה זו תסיים את עבודתה היא תבוא אל הסוגמר, כי הוזמן כבר החומר הדרוש לקרית הפלדה. אם כן הדבר, מה הטעם בוועדות?

שפענו כאן דו"ח על מצב ההכנסות בטבעות חוץ. ההנחה היא שבערך 40 מיליון דולר יחסרו. מה תהיה התכונה בכל הנוף של זה ומה חושב האוצר לעשות אם עד 31 בטרץ יחסרו 40 מיליון דולר - כלומר, זה לא יסלים בטכונט זה את תקציב טבעות חוץ שבנוי על טכונט מסויימת? ומה היה לשמוע כפיך איזו הערכה יותר פוסטכת מה התכונה, בעיקר כשיט אפקטיבית להניח מדבר זה לא יסתיים ב-31 בטרץ, כי הטניעים לירידת ההכנסות ולוליים להיטעך גם אחרי ה-1 באפריל בעיקר בשני טעיפים - טגבית וכוונדס.

נתפרסם על סינוי בחישוב פרמיות בלונדס.

למה זה טכוון ולמה זה יביא?

שר האוצר ל. אטכול:

בענין הדולרים, הכל הוא הערכות ואומדנים. אני לטשל טאטסין שיעלה בידינו להעלות בריפנדינג עד 100 מיליון דולר. איננו יכול להגיד טתי זה יהיה, אם עד טרץ או טאוחר יותר. אין אלה דברים טדוייקים. בדרך כלל אנחנו טתוהים בעניני הדולרים. זה בנוי על כך שצריך לשלם לעניני בטחון כך וכך. ויש טקוטות שלא האוצר ימירות חייב אלא מסרד הבטחון. כשטטכטים יוצג טחטטיים כדיוק 40 מיליון דולר, אבל כשטפרטים זאת לפרטים יכול להתקבל טיכונט טחר. אנחנו טתוחים עד היטוד וגם בטנה הבאה הבטחון הוא דבריה לגברי אחריים.

היו"ר י. גורי:

אם הבטחון דורס דברים חדשים, למה אחת עוטד לבטל את יהב-הטגן - על כל פנים, לפי

מה טכותבים בעתוננים?

שר האוצר ל. אטכול:

קודם כל הוא דורס דולרים, ויהב-הטגן איננו בותן דולרים. אם יתקבל התקציב, נתחיל לטבות את טצפה רטון. ברור טאם יהיו דולרים בטאל איפה יש לירות טכוורת. יש טצב הדברים כיום.

הישיבה נועלה בשעה 11.15